

HOMILIA DE EPIPHANIA.

Proxime, fratres charissimi, redemptionis nostræ celebravimus sacramentum, quo Deus hominem cum infirmitatibus induit. Hodie vero illud excolimus quod in homine Deum virtutibus declamavit. Pro eo quod in hac die sive celo stellam ortus sui nuntiam præbuit, sive quod in Chanaam Galilææ in convivio nuptiali aquas in vina convertit, sive quod in Jordanis undis aquas ad reparationem humani generis sæo baptismo consecravit. In quolibet horum trium salutis nostræ mysteria continentur et gaudia. Nobis enim ex Virgine natus est, quod stella monstravit: nos in melius esse mutandos operis miraculo, et aquarum conversione signavit. Nobis remedia providit ex baptismo quod in Jordanis alveo aquas dedicavit; et ideo, fratres charissimi, in omni actu nostro stellam fidei præferamus, et in custodia paritatis Christi baptismum celebremus. Quia hæc Christi generatio tuæ fidei confirmatio est. Et quia per universam mundum sacramento baptismi humano generi opus erat, aquis benedictionem dedit, quando in Jordanis alveum, unica, ac singulari pietate descendit. Tibi ergo nascendo, Christus advenit, tibi vivendo militavit, tibi moriendo confixit.

Quem vides pro te mortuum, propter te intellige baptizatum. Illud, fratres charissimi, quod die tertia nuptiæ factæ sunt, hoc, quod aquam in vinum conversam fuisse, modo cum Evangelium legeretur, audistis. Sex autem hydriæ sunt sex mundi hujus aetates, per quas justi figuram et typum Domini prætulerant. Capiunt metretas binas, vel ternas, quia fidem intra se continent Trinitatis. Sed videamus quid dicit sermo divinus, et ipsa sacri Evangelii tractemus oracula. In Chana Galilææ aquas in vina convertit, et latentem sub homine Deum operum virtute detexit. *Et die, inquit, tertia nuptiæ fiebant.* Quæ sunt istæ nuptiæ, nisi gaudia salutis humanæ? quare die tertia, nisi quia die tertia resurrexit? Itaque tanquam sponsus procedens de thalamo suo descendit ad terras, Ecclesiæ ex gentibus congregandæ, incarnatione jungendas. Cui quidem et hujus Ecclesiæ, quæ utique sumus nos, et arrhas, et dotem dedit. Arrhas dedit, quando nobis est ex lege promissus. Dotem dedit, quando pro nobis est immolatus.

Et alio modo hoc potest accipi, ut arrhas, præsentem gratiam, dotem intelligamus vitam æternam. Videamus quid agit in Chanaam Galilææ. Hic jam prodant nobis Deum stupenda miracula. Statuuntur hydriæ capientes metretas binas, vel ternas. Implentur hydriæ, mutantur subito aquæ, homines postmodum maturi dum in melius reformantur, velut baptismate vini liquantur quodammodo; deficiente ergo vino, dicit ad Jesum mater ejus (Joan. ii): *Vinum non habent.* Jam primo loco requiramus quod

est vinum quod defecisse dicitur, et quod sit aliud vinum quod mirabiliter præparatur, quod architriclinus melius esse pronuntiat ibidem dicens: *Omnia homo primum vinum bonum potit, et cum inebriatus fuerint, tunc id quod deterius est. Tu vero servasti vinum bonum usque nunc.* Vinum multis locis accepimus divina præcepta et Scripturas sanctas, meracissimum vigorem cælestis sapientiæ continentes, quibus ad timorem Dei incalescat sensus, et inebrietur affectus.

Secundum illud, quod de Sapientia dictum est: *Paravit mensam suam, miscuit vinum suum in cratera.* Scripturarum ergo divinarum virtus, si quando aliquis interiora repleverit, dicere poterit cum Propheta (Psalm. lxx): *Potasti nos vino compunctionis, et populum tuum inebrians quam præclarum est!* Operante ergo Christo in Chana Galilææ, vinum defecit, et vinum fit, id est, umbræ remouentur, et veritas præsentatur. Recedit lex, gratia succedit. Carnalia in spiritualia commutantur. In novum Testamentum observatio vetusta transfunditur; sicut beatus Apostolus dicit (II Cor. iii): *Vetera transierunt, et ecce facta sunt nova.* Quomodo autem hydriæ illæ implentæ aqua nihil minuunt ex eo quod erant, ita lex non perit per adventum Christi dissoluta, sed proficit. Vino ergo deficiente, vinum aliud ministratur. Bonum quidem est vetus Testamentum, sed sine spiritali intellectu vanescit in littera (II Cor. iii). Novum vero odorem vitæ reddit in gratiam (II Cor. ii). Cum hæc ita sint, Architriclinum ipsum præpositum in domo sponsi, videamus, quem sentire possimus. Et quem alium, nisi beatum Paulum intelligere debemus, qui post legis litteram, acceptum novi Testamenti mysterium suavissimo, vel odore, vel gustu, et spiritalium sensuum fragrantia repletus, et inebriatus exclamat et laudat: *Tu servasti bonum vinum usque adhuc?* (Joan. ii). Videamus tamen quemadmodum ipsum vinum laudat? *Nos oculus, inquit, vidit, nec auris audivit, quæ præparavit Deus diligentibus se.* Ecce vera, ecce prædicanda miracula, quæ in nobis operatur, quando de pessimis bonus facit, de superbis humiles, de inhonestis castos, de sectatoribus sæculi, amicos Dei.

Quæ potest majora exercere miracula, quam quando hominem vermem et putredinem dignatur instatum angelicum promoveri? de terrenis in cælestibus collocare, et in gratia suæ adoptionis? solemnitatem, quæ de Domini nativitate præcessit, ea fide celebravimus, quæ ex homine Deus natus est, hanc vero ea observatione veneramus, quæ Deus in homine declaratus est. Illic infirmitatibus absconditur, hic virtutibus revelatur. Hodie enim magos ab Oriente venientes usque locum, gentibus Salvatoris stella

Christum gaudentibus, monstratura perduxit. Expetitur sub humili tugurio sacra natiuitas. Adoratur in pannis, id est, sub tectione corruptionis humanæ involuta maiestas revelatur. Innuitur mysterio diuinæ misericordiæ magnitudo, in eo quod ad Christum primum Æthiopes, id est, gentes, ingrediuntur.

Interea beata perductam se ad sacra cunabula radio desuper currente, miratur extrema gens, bono publico prima fruatur. Quam stupenda dignatio! Inter amplexus genitricis includitur, qui cœlum terramque complectitur. In sinu matris latet, qui regnum Patris excedit. Per simplex officium spiritale revelatur arcanum. Humanitas cernitur, et diuinitas adoratur. Exhibent aurum, thus et myrrham. Plus in mysteriis, quam in conscientiis offerentes, in auri munere, regia dignitas, in thuris vapore, diuina maiestas. In myrrhæ specie sepelienda demonstratur humanitas. Ac sic Trinitatem oblationis numerus loquitur, unitatem devotio una testatur; ac per hoc, vigili intentione cordis cœlum studeamus aspiceret, si ad Christum cupimus pervenire. Dirigat nobis semitas viæ: perfectas stella iustitiæ. Et, qui dixit: *Non apparebis in conspectu meo vacuus (Exod. xxiii)* offeramus, et nos aurum fidei, pietatis aromata, castitatis holocausta, spiritalem quoque myrrham habeamus in nobis, quæ ita animas nostras condit, ut illæsas a peccati corruptione custodiat. Mutemus viam, si pervenire optamus ad patriam, ad patriam utique cœlestem. Ac si inter utrumque commercium, ut illius nobis proprietatem usu istius comparemus; ita elaboremus, ut illius ista sit pretium.

Illud autem quod ait Evangelista, magos admonitos esse in somnis, ne redirent ad Herodem, sed per

aliam viam ad regionem propriam remearent, hæc etiam nobis spiritualiter præcipiantur. Et per aliam viam, id est, per aliam conversationem revertamur ad patriam. Forte aliquis requirit quomodo id fieri possit? Qui hoc scire desiderat, audiat prophetam dicentem: *Dirige a malo, fac bonum, inquire pacem, et sequere eam (Psalm. xxxiii)*. Hoc enim ordine per aliam viam reditur ad patriam.

Nam quia per superbiam cecidimus in mundum, oportet ut per humilitatem redeamus ad paradysum. Per cupiditatem ad servitium diaboli venimus, per misericordiam ad Christum Dominum redeamus. Per voluptatem, atque luxuriam durissimum jugum diaboli sustinimus, per charitatem, atque iustitiam leve jugum Christi suscipere festinemus. Per vias infidelitatis atque nequitiam diabolo infeliciter servientes, ab angelorum societate discessimus, per vias bonitatis ac fidei redire ad principale studeamus. Si hoc ordine vias mortiferas relinquentes, vias vitæ tenere voluerimus, de sinistra translati ad dextram, magorum itinera fideliter ac feliciter possumus imitari. Qui prius solebat res alienas tollere, et nunc suas cœperit misericorditer erogare, non tibi videtur per aliam viam incedere; qui fuit adulter, et est castus; qui fuit ebriosus, et est sobrius; qui solebat maledicere, et benedicit; qui fuerat invidus, et est benignus: si enim orationibus simul et bonis operibus, Deo auxiliante, contendimus hoc ordine conversionum nostrarum itinera in melius commutare, ad æternam beatitudinem poterimus feliciter pervenire. Quod præstare dignetur qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

SERMONES DUO

SANCTO SEDATO BITERRENSI EPISCOPO TRIBUTI.

(*Exstant sub nomine sancti Augustini, Patrol. tom. V, part. II, col. 1001-1005.*)

ANNO DOMINI DXCI.

SANCTUS AREGIUS,

VEL

ARIDIUS,

ABBAS ATTANENSIS.

(*Hujus sancti Vitam et testamentum legere est inter opera Gregorio Turonensi attributa; tom. præced., col. 1119 et 1143.*)